

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Бєлєвич Л.І.

вчитель початкових класів

Київська дитяча академія мистецтв

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ТА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД У ПОЧАТКОВОМУ НАВЧАННІ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

«Вчитель, який не затиснує, а визволяє, не пригнічує, а підносить, не мене, а формує, не диктує, а вчить, не вимагає, а запитує, переживає разом з дитиною багато натхненних хвилин...»

Януш Корчак

Як немає на дереві двох однакових листочків, так немає двох учнів, що володіють однаковим набором здібностей, умінь, поведінкових реакцій [1].

На мою думку, одним з найголовніших завдань вчителя – всебічний розвиток та виховання учнів. Конкретним напрямком роботи вчителів початкової школи – це навчити всіх без винятку добре читати, писати, рахувати, у кожного учня формувати вміння спілкуватися, вирішувати питання, розвиватися як творча особистість. Педагог повинен пам'ятати, що кожна дитина неповторна, тому важливо створити такі умови, які сприяли б навчанню та розвитку учня.

Одним із шляхів реалізації цих завдань є диференціація та індивідуалізація. Існує безліч підходів до визначення цих понять.

Індивідуалізація процесу навчання – організація навчально-виховного процесу, за якого вибір способів, прийомів, темпу навчання враховує індивідуальні відмінності учнів, рівень розвитку їхніх здібностей до навчання. Метою індивідуалізації процесу навчання є забезпечення максимальної продуктивної роботи всіх учнів на різних етапах навчання і здебільшого під час засвоєння нових знань [2].

Диференціація процесу навчання – форма індивідуалізації, коли учні об'єднуються в групи для окремого навчання. Мета – створення оптимальних психолого-педагогічних умов для виявлення і розвитку нахилів і здібностей кожного учня [3].

Поняття «індивідуалізація» та «диференціація» не є синонімами, але вони взаємопов'язані.

Я підтримую думку науковців щодо питання індивідуального підходу к учню, який включає в себе наступні елементи:

- систематичне вивчення кожного учня;
- постановка найближчих педагогічних завдань в роботі з кожним учнем;
- вибір і застосування найбільш ефективних засобів індивідуального підходу до учнів;
- фіксація і аналіз отриманих результатів;
- постановка нових педагогічних задач [3].

Усі ці елементи індивідуального підходу до учнів, взаємопов'язані між собою і представляють цикл, що періодично повторюється на новому рівні.

Стосовно диференціації процесу навчання, то вона передбачає обов'язкове врахування індивідуальних особливостей учнів. Дає можливості для розвитку їх творчих здібностей [4].

Усім відома модель взаємозв'язку «клас як мережа нейронів». Кожен з учнів у такій схемі представлений як маленький нейрон, які взаємодіють один з одним та зі мною (вчителем - конструктором мозку). На мережу впливає мікро- та макросередовище (настрій, самопочуття, т.п, та саме завдання). Я проводила спостереження протягом семестру і прийшла до таких висновків. Застосовуючи таку мережу у навчально-виховному процесі, учні стали більш активними, вчать висловлювати свою думку, вміють її доводити, підтверджуючи своїми знаннями. У разі, коли учні йдуть не вірним шляхом чи зайшли в глухий кут, тоді втручаюсь я (конструктор мозку), даю підказку.

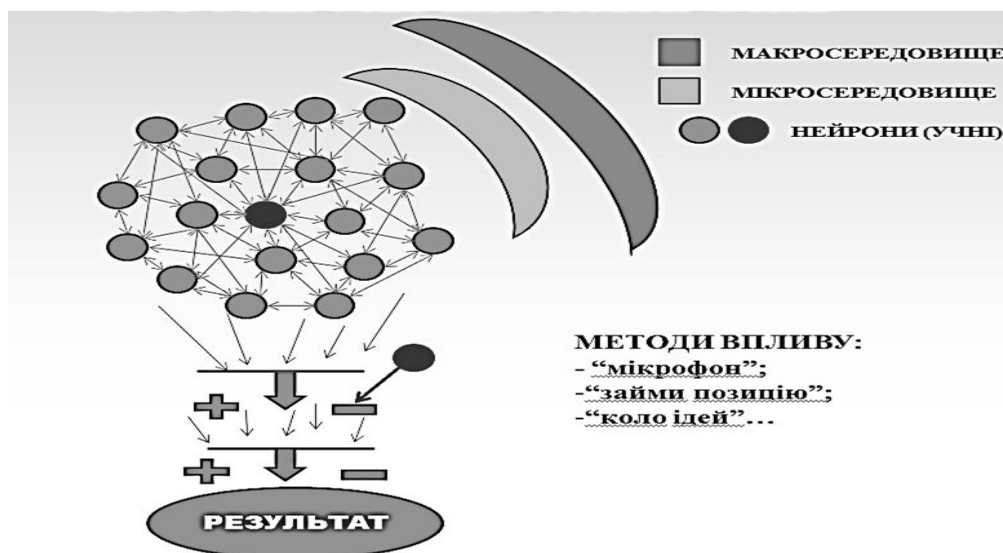

Рис. 1. Клас як мережа нейронів (власна розробка)

Але складаються такі ситуації, коли у вирішенні конкретного навчального питання учні займають різні позиції, та створюються маленькі 2-3 підгрупи з власною точкою зору. У такому випадку я даю можливість висловитися усім учням, з метою довести власну позицію. Після того, як одна з груп доведе правильність своєї позиції, ґрунтуючись на свої знання, інша підгрупа, у більшості випадків, погоджується з більш вірною позицією.

Усе вище наведене, можна підтвердити словами видатного українського педагога, письменника В.О. Сухомлинського «Досвід переконує, якщо в школі, скажімо, шістсот учнів, то це означає, треба шукати шістсот індивідуальних стежок».

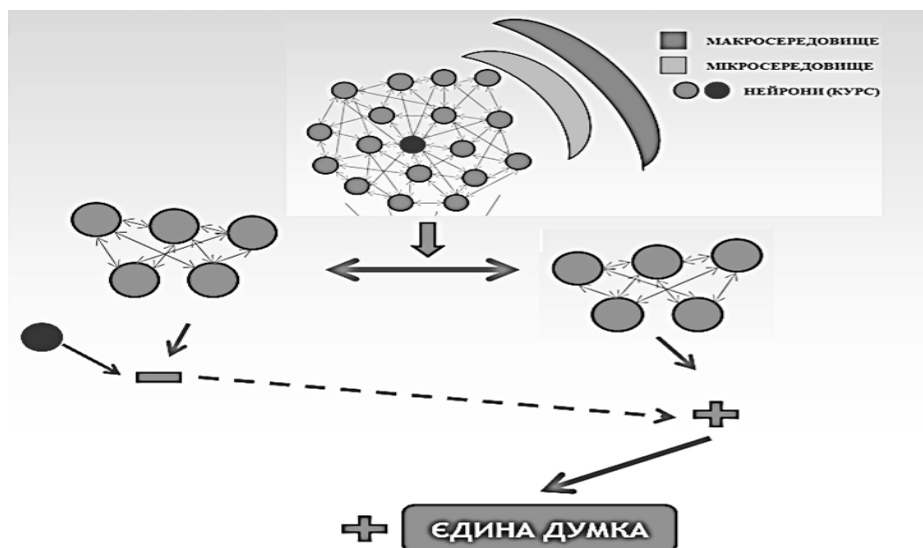

Рис. 2. Клас як мережа нейронів (власна розробка)

Список використаних джерел:

1. Вісник методиста: інформаційно-методичний вісник: [Електронний ресурс]. – http://rmk-krasyliv.at.ua/s_26_11_09/VISNYK15lyunyj.pdf
2. Гончаренко С. І. Проблеми індивідуалізації процесу навчання / С. І. Гончаренко, В. М. Володько // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 1(6).
3. Ляшенко О. І. Диференціація як основоположний принцип шкільного навчання // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1.
4. Максименко С. Д. Диференційоване навчання: до проблеми психологічного супроводу // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1.

Гричанник Н.І.

аспірант,

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

Соціальні, культурні, економічні та політичні зміни в сучасній Україні актуалізують питання якісної трансформації існуючої освітньої парадигми. У державних нормативних документах окреслені нові вимоги до фахової підготовки вчителя-словесника, який має бути креативним, мобільним, інтелектуально розвинутим, активним, здатним швидко адаптуватися до умов, що змінюються, вміти глибоко проникати у творчу канву письменника.

Навчаючи студента, майбутнього фахівця з літератури, викладачі повинні знати й враховувати важливі особливості психологічних змін віку ранньої дорослості. Автори наукових праць з проблем періодизації вікового розвитку студентський вік обмежують періодом від 18 до 23 років. Відомі психологи П. Блонський, Л. Виготський, Г. Костюк, О. Леонтьєв та ін. роблять висновки